

Zitting 1982–1983

17 675

Nadere wijziging van de Algemene Arbeidsongeschiktheidswet en de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering (nadere regeling van de samenloop van uitkering met inkomsten uit arbeid)

Nr. 3

MEMORIE VAN TOELICHTING**§ 1. INLEIDING**

Bij zijn adviesaanvraag Beperking groei uitgaven sociale zekerheid aan de Sociaal-Economische Raad (SER) dd. 28 augustus 1980 heeft het toenmalige kabinet onder meer het oordeel van de Raad gevraagd over zijn voornemen de anticumulatieregeling in geval van het gelijktijdig ontvangen van loon uit hoofde van een dienstbetrekking ingevolge de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) en arbeidsongeschiktheidsuitkering bij te stellen, zulks in het kader van het streven naar een beheersing van de kosten van de sociale werkvoorziening.

In zijn advies van 21 november 1980 merkt de Raad met betrekking tot dit onderdeel¹ op, dat de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering (WAO) – alsmede de Algemene Arbeidsongeschiktheidswet (AAW) – een aantal bepalingen kent die ertoe strekken om samenloop van een arbeidsongeschiktheidsuitkering met loon te voorkomen. Deze anticumulatieregelingen laten, aldus de Raad, het loon prevaleren boven de uitkering, zodat – overigens zonder het recht op deze uitkering aan te tasten – de uitkering niet of in verminderde mate tot uitbetaling komt. De wet kent momenteel op dit punt nog een verschil in behandeling tussen loon uit hoofde van een WSW-dienstbetrekking en inkomen uit arbeid in het vrije bedrijfs- of beroepsleven, zo stelt de Raad.

De Raad merkt in zijn advies vervolgens op:

«Gelet op het streven om de WSW-werknemer zoveel mogelijk gelijk te stellen met werknemers in het bedrijfs- en beroepsleven, heeft het de instemming van de Raad dat bij samenloop van loon en arbeidsongeschiktheidsuitkering de WSW-werknemers en de overige werknemers gelijk worden behandeld.

Hierbij zou voorts overwogen dienen te worden om de afzonderlijke bepalingen inzake samenloop van WSW-loon en uitkering (artikel 35 van de AAW en artikel 46 van de WAO) te schrappen.»

In die zin opgevat kan de Raad zich met het anticumulatievoorstel verenigen. Van technische uitwerking heeft de Raad afgezien, de Sociale Verzekeringsraad (SVR) ter zake competent oordelend.

Hij spreekt in verband daarmee dan ook de verwachting uit, dat aan dit adviesorgaan een gerichte adviesaanvraag over de bijstelling van de anticumulatieregeling wordt voorgelegd.

Op 25 augustus 1982 is de SVR ter zake om advies gevraagd.

¹ 3.5.4. De bijstelling van de anticumulatieregeling WAO/WSW, pagina 32.

§ 2. DE HUIDIGE ARTIKELN INZAKE ANTICUMULATIE IN AAW EN AOW

De regeling van de anticumulatie tussen loon en arbeidsongeschiktheidsuitkering is thans neergelegd in de artikelen 33, 34 en 35 van de AAW en 44, 45 en 46 van de WAO.

2.1. Artikel 33 van de AAW/artikel 44 WAO

Deze artikelen regelen de situatie, waarin de arbeidsongeschikte weliswaar voor hem passende arbeid gaat verrichten, doch waarbij niet vaststaat, dat hij deze arbeid duurzaam zal kunnen verrichten en de daaruit te genieten inkomsten dus duurzaam zal kunnen verwerven.

Om te voorkomen, dat ondanks de bestaande twijfel de uitkering reeds definitief op een lager niveau zou moeten worden gebracht is hier, in het belang van de verzekerde, bepaald dat in dat geval de bedrijfsvereniging bevoegd is in de vaststelling van de uitkering geen wijziging te brengen, doch hiervan niets of slechts een gedeelte uit te betalen.

In de uitvoeringspraktijk bepaalt de bedrijfsvereniging het tot uitbetaling komend gedeelte van de uitkering op het bedrag, dat zou zijn uitgekeerd, indien wel definitief tot indeling in een lagere arbeidsongeschiktheidsklasse zou zijn besloten.

Voorbeeld

De AAW

A geniet een AAW-uitkering, berekend naar de hoge grondslag (gesteld op f 107,34) en naar een arbeidsongeschiktheid van 80–100%.

Hij gaat tijdens deze uitkering werkzaamheden verrichten tegen een loon van f 70 per dag. De Gemeenschappelijke Medische Dienst (GMD) adviseert tot toepassing van artikel 33 van de AAW.

Het maatman-inkomen – het inkomen van een soortgelijke gezonde persoon – bedraagt f 175 per dag. Bij schatting zou betrokkene 60% arbeidsongeschikt zijn bevonden.

$$\frac{f\ 175 - f\ 70}{f\ 175} \times 100\% = 60\%.$$

Bij afschatting zou betrokkene zijn ingedeeld in de arbeidsongeschiktheidsklasse 55–65%. Daar hoort een uitkeringspercentage bij van 50.

De AAW-uitkering moet bij toepassing van artikel 33 van die wet zodanig gekort worden, dat zijn uitkering zou bedragen 50% van f 107,34 = f 53,67.

De WAO

A geniet een WAO-uitkering, berekend naar een dagloon van f 175 en een arbeidsongeschiktheidsklasse van 80–100%. De WAO-uitkering bedraagt derhalve 80% van $100/107,5 \times f\ 175 = f\ 130,24$. De breuk $100/107,5$ bewerkstelligt de eliminatie uit het dagloon van de vakantietoelage (7,5%), die eenmaal per jaar – in mei – wordt uibetaald.

Hij gaat tijdens deze uitkering werkzaamheden verrichten tegen een loon van f 70 per dag. De GMD adviseert tot toepassing van artikel 44 van de WAO.

Bij schatting zou betrokkene 60% arbeidsongeschikt zijn bevonden.

$$\frac{f\ 175 - f\ 70}{f\ 175} \times 100\% = 60\%.$$

Bij afschatting zou betrokkene zijn ingedeeld in de arbeidsongeschiktheidsklasse 55–65%. Daar hoort een uitkeringspercentage bij van 50.

De WAO-uitkering moet bij toepassing van artikel 44 van die wet zodanig gekort worden dat zijn uitkering zou bedragen $50/107,5 \times f 175 = f 81,40$.

De werkingsduur van deze artikelen dient gelet op de aard van de daarin geregelde materie van beperkte omvang te zijn, doch dit is zeker niet steeds het geval.

2.2. Artikel 34 van de AAW/artikel 45 van de WAO

Het gaat in deze artikelen om personen, die enigszins duurzaam met arbeid een inkomen weten te verwerven, dat meer bedraagt dan evenredig is aan hun resterende arbeidsgeschiktheid, terwijl er toch geen redenen zijn, om de arbeidsongeschiktheidsuitkering in te trekken of te herzien. Dit betreft in het algemeen arbeid die niet in billijkheid kan worden opgedragen dan wel tot schade van de gezondheid wordt verricht, de z.g. niet passende arbeid.

Uit de omstandigheid dat een betrokkene zodanige arbeid verricht en daarmee enigszins duurzaam wellicht relatief belangrijke inkomsten verwerft, kan niet worden geconcludeerd, dat hij niet meer of in verminderde mate arbeidsongeschikt is in de zin van de AAW en/of de WAO.

In deze gevallen heeft de bedrijfsvereniging de bevoegdheid de uitkering niet of slechts gedeeltelijk uit te betalen.

De belanghebbende blijft daarbij ingedeeld in de oorspronkelijke arbeidsongeschiktheidsklasse.

Volgens richtlijnen van de Federatie van Bedrijfsverenigingen wordt bij toepassing van artikel 34 van de AAW een kortingsmethodiek toegepast, analoog aan die van artikel 33 van die wet, zoals hiervoor in het voorbeeld onder 2.1 is aangegeven.

Voor de toepassing van artikel 45 van de WAO geldt, eveneens volgens richtlijnen van de Federatie van Bedrijfsverenigingen, dat indien de inkomsten uit arbeid meer bedragen dan evenredig is aan de nog bestaande arbeidsgeschiktheid, slechts zoveel WAO-uitkering wordt betaald, dat in totaal niet meer wordt ontvangen, dan hetgeen de belanghebbende met arbeid zou kunnen verdienen, wanneer hij volledig arbeidsgeschikt was. Ter beoordeling van de vraag of de inkomsten uit arbeid onevenredig zijn aan het percentage van de nog bestaande arbeidsgeschiktheid is een tabel opgenomen in de beschikking, gegrond op artikel 45, tweede lid, van de WAO². Volgens deze tabel wordt iemand, ingedeeld in de arbeidsongeschiktheidsklasse van 80–100%, geacht voor 10% arbeidsgeschikt te zijn, in de klasse van 65–80% voor 25% arbeidsgeschikt enzovoorts.

Daar waar artikel 34 van de AAW toepassing vindt in combinatie met artikel 45 van de WAO, dienen derhalve de beide kortingsmethoden te worden toegepast.

Ter illustratie van de bestaande uitvoeringspraktijk volgt hierna een voorbeeld.

Voorbeeld

A geniet een AAW-uitkering, berekend naar de hoge grondslag (gesteld op f 107,34) en naar een arbeidsongeschiktheid van 80–100%. Hij ontvangt derhalve aan AAW-uitkering 80% van f 107,34 = f 85,88 per dag.

Naast deze AAW-uitkering geniet hij een WAO-uitkering, berekend naar een dagloon van f 175 en eveneens naar een arbeidsongeschiktheid van 80–100%. De WAO-uitkering bedraagt derhalve in principe $80/107,5 \times f 175 = f 130,24$.

Hij gaat tijdens deze uitkeringen werkzaamheden verrichten tegen een loon van f 70 per dag. De GMD acht geen gronden aanwezig om de uitkeringen te herzien en adviseert de mate van arbeidsongeschiktheid ongewijzigd te laten en de artikelen 34 AAW en 45 WAO toe te passen.

² Beschikking van de Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid van 18 januari 1968, (Stcrt. 1968, 20).

De AAW

Het maatman-inkomen bedraagt f 175 per dag. Bij schatting zou betrokkene 60% arbeidsongeschikt zijn bevonden

$$\frac{f 175 - f 70}{f 175} \times 100\% = 60\%.$$

Bij afschatting zou betrokkene zijn ingedeeld in de arbeidsongeschiktheidsklasse 55–65%. De AAW-uitkering moet bij toepassing van artikel 34 AAW zodanig gekort worden, dat zijn uitkering zou bedragen 50% van f 107,34 = f 53,67 per dag.

De WAO

Het maatman-inkomen bedraagt f 175 per dag. Loon en uitkering bedragen samen: f 70 + f 130,24 = f 200,24 per dag.

Op de WAO-uitkering moet derhalve f 200,24 minus f 175 = f 25,24 per dag worden gekort.

De WAO-uitkering bedraagt dus f 130,24 minus f 25,24 = f 105 per dag.

Van Laatstgenoemd bedrag wordt uitbetaald f 105 minus f 53,67 (de gekorte AAW-uitkering) = f 51,33.

A ontvangt derhalve:

– aan WAO-uitkering	f 51,33 per dag
– aan AAW-uitkering	f 53,67 per dag
– aan inkomsten uit arbeid	f 70,— per dag
In totaal	f 175,— per dag

2.3. Artikel 35 van de AAW/artikel 46 van de WAO

Deze artikelen regelen de samenloop van AAW- en/of WAO-uitkering en loon uit hoofde van een dienstbetrekking ingevolge de WSW.

In dat geval wordt, indien de som van laatstbedoeld loon en de uitkering een bedrag ter grootte van 90% van de voor hem geldende grondslag ingevolge de AAW dan wel van 90% van 100/107,5 maal het voor hem geldende dagloon ingevolge de WAO overschrijdt de uitbetaling verminderd met het bedrag van de overschrijding. In het tweede lid van deze artikelen is daarbij bepaald, dat de minister nader regelt wat onder loon als bedoeld in het eerste lid wordt verstaan.

Van deze bevoegdheid is gebruik gemaakt bij beschikking van 28 oktober 1976, (Stcrt. 1976, 213 en 216).

De betrokken beschikking gaat er in grote lijnen van uit, dat in de anticumulatie met de AAW en WAO-uitkering het WSW-loon slechts wordt betrokken, voor zover het het laagste schaalbedrag betreft van de voor de betrokkene geldende loonschaal, waarin hij is ingedeeld.

Dat voor de anticumulatie in aanmerking te nemen loon wordt het «standaardloon» genoemd. Dit houdt dus in, dat indien de betrokken werknemer meer dan dit standaardloon verdient, dat meerdere niet op zijn arbeidsongeschiktheidsuitkering in mindering wordt gebracht. Daarbij komt, dat, indien indeling in een hogere loongroep plaatsvindt, ook de hogere beloning, die daarvan het gevolg is, geen effect heeft op het uit te betalen bedrag van de WAO- of AAW-uitkering. Deze blijft dus op hetzelfde niveau als voor de promotie, hetgeen inhoudt dat de loonsverhoging geheel aan deze werknemer ten goede komt. Slechts een algemene wijziging van de WSW-lonen werkt door in het uit te betalen uitkeringsbedrag, doch daartegenover staat dan vrijwel steeds weer een overeenkomstige aanpassing van de uitkeringsbedragen, zodat ook hier nauwelijks van effect op de uitbetalingen sprake is.

De consequentie van het bovenstaande is, dat op grond van de huidige regeling het mogelijk is dat aan WSW-loon en uitkering te zamen meer dan 90% van de geldende AAW-grondslag respectievelijk van het voor de betrokkene geldende WAO-dagloon wordt ontvangen. De huidige regeling kan er zelfs toe leiden dat dit percentage meer is dan 100. In verband hiermee is, vooruitlopend op de hier aan de orde zijnde wetswijziging, een nieuwe beschikking ontworpen, welke om advies aan de Sociale Verzekeringsraad is gezonden. De Raad heeft zijn advies daarover nog niet uitgebracht. Deze beschikking geeft nadere regelen over de samenloop van WSW-loon en AAW- WAO-uitkering.

Deze beschikking gaat ervan uit dat voor de anticumulatie van AAW- en WAO-uitkering met WSW-loon, in tegenstelling tot de huidige situatie waarin zogenaamde standaardlonen worden gehanteerd, als basis het werkelijk verdiende WSW-loon moet worden genomen.

In verband met de invoering van een ervaringsonderzoek met deeltijdarbeid in de sociale werkvoorziening is in deze beschikking voorts opgenomen, dat indien een werknemer in deeltijdarbeid gaat werken, het tot uitbetaling komend gedeelte van de uitkering evenredig wordt aangepast. Dit om te voorkomen dat de aanvullende AAW/WAO-uitkering bij deeltijdarbeid aanmerkelijk zou moeten worden opgetrokken en de uitkering van betrokkene alsnog wordt aangevuld tot 90% van de voor hem geldende grondslag c.q. het voor hem geldende dagloon.

De bereidheid om in deeltijd te werken behoort zijn vertaling te vinden in het totale inkomen, wil een zinvolle afweging mogelijk zijn. Vindt compensatie uit andere bron (in dit geval AAW/WAO) plaats, dan blijft die afweging achterwege. Immers een werknemer, werkzaam in deeltijdarbeid zou, indien het vorenstaande niet geregeld zou zijn, evenveel aan loon en uitkering ontvangen, als de werknemer, die een volledige dienstbetrekking in de WSW vervult. Tot slot is in de betreffende beschikking een overgangsregeling opgenomen. Voor een nadere uiteenzetting daarover wordt verwezen naar paragraaf 4.

§ 3. DE VOORGESTELDE REGELING

3.1. Algemeen

Zoals reeds in de inleiding is aangegeven, lag het aanvankelijk in het voornemen van het kabinet uitsluitend de anticumulatieregeling in geval van het gelijktijdig ontvangen van WSW-loon en AAW- respectievelijk WAO-uitkering bij te stellen. Conform het advies van de SER om bij samenloop van loon en arbeidsongeschiktheidsuitkering de WSW-werknemers en de overige werknemers gelijk te behandelen is besloten deze aangelegenheid in een breder kader te plaatsen en daarbij tevens te betrekken de samenloop van uitkering ingevolge bedoelde wetten met inkomen uit arbeid in het vrije bedrijfs- of beroepsleven. Daarbij is tevens besloten tot het elimineren van enkele ongewenste gevolgen van de bestaande anticumulatiegrens. Voor wat dit punt betreft, moge verder worden verwezen naar punt 3.4. Voorts is van de gelegenheid gebruik gemaakt om de met betrekking tot de artikelen 33 en 34 van de AAW en de artikelen 44 en 45 van de WAO in de praktijk gegroeide werkwijze, zoals deze kan blijken uit de door de Federatie van Bedrijfsverenigingen uitgegeven richtlijnen, alsmede uit de uitvoeringspraktijk, in hoofdzaak in de wet vast te leggen, waardoor een gelijke behandeling in gelijke gevallen wordt gewaarborgd en de rechtszekerheid wordt bevorderd. Een uitvloeisel hiervan is, dat het opnemen van de bevoegdheid van de bedrijfsvereniging, zoals in de huidige artikelen is geschied, nu er in dit opzicht uniformiteit van uitvoering optreedt, naar het oordeel van het kabinet overbodig is geworden. Om die reden is deze bevoegdheid bij het onderhavige voorstel uit de wetten geëlimineerd.

Wat de hoofdlijnen van de nieuwe opzet betreft, is onderscheid gemaakt tussen inkomsten uit arbeid, die als passend voor de betrokkene is aan te merken enerzijds en inkomsten uit arbeid, die niet als zodanig is te kwalificeren, anderzijds.

3.2. Artikel 33 van de AAW/artikel 44 van de WAO

De anticumulatieregeling inzake inkomsten uit arbeid van passende aard is en blijft volgens het wetsvoorstel geregeld in artikel 33 AAW en artikel 44 WAO. De werkwijze zoals deze met betrekking tot dit soort inkomsten thans in de praktijk wordt gevolgd (zie onder paragraaf 2), is in het wetsontwerp met zoveel woorden opgenomen.

Om te voorkomen, dat de werkingsduur van de toepassing van deze bepaling, die gelet op de bewoordingen van de betrokken artikelen uiteraard beperkt dient te zijn, te ver uitloopt, is in het tweede lid van meergenoemde artikelen een maximale toepassingstermijn van zes maanden opgenomen. Voor bijzondere gevallen heeft de Sociale Verzekeringsraad (SVR) echter de bevoegdheid deze termijn, op verzoek van de bedrijfsvereniging, te verlengen. Zulk een verzoek is denkbaar in de gevallen waarin:

- het zich laat aanzien dat door de GMD vóór afloop van de termijn van zes maanden geen advies over intrekking of herziening van de arbeidsongeschiktheidsuitkering zal zijn uitgebracht;
- de GMD heeft geadviseerd dat toepassing van de bedoelde artikelen ook na afloop van de zes-maanden-termijn gewenst is. Het is immers niet uitgesloten, dat van bepaalde werkzaamheden ook na een termijn van zes maanden nog niet vaststaat, of de daaruit verkregen inkomsten duurzaam kunnen worden verworven.

Zoals opgemerkt dient de periode van twijfel aan de mogelijkheid om de inkomsten uit arbeid duurzaam te verwerven van beperkte duur te zijn.

De SVR zal bij gebruikmaking van genoemde bevoegdheid daarmee rekening dienen te houden. Daarbij zou kunnen worden gedacht aan verlenging van de zes-maanden-termijn tot maximaal twaalf maanden.

3.3. Artikel 34 van de AAW/artikel 45 van de WAO

Ten aanzien van de samenloop van uitkering met inkomsten uit arbeid, die niet als passend is aan te merken, wordt een uniforme regeling voorgesteld in de nieuwe artikelen 34 van de AAW en 45 van de WAO, zowel dus ten opzichte van anticumulatie met WSW-loon als met inkomsten uit arbeid in het vrije bedrijfs- of beroepsleven.

3.4. Hoofdlijnen van de voorgestelde regeling

De hoofdlijnen van de voorgestelde regeling zijn de volgende:

1e. De anticumulatiegrens komt in beginsel te liggen op 90% van de AAW-grondslag, respectievelijk op 90% van 100/107,5 maal het WAO-dagloon; in sommige gevallen door de werking van de klasse-indeling echter iets daarboven of daaronder (zie ook de voorbeelden).

2e. Alle inkomsten uit arbeid verricht in een periode, waarover AAW- of WAO-uitkering wordt ontvangen, worden in de anticumulatie betrokken, uiteraard met uitzondering van de inkomsten, die reeds tot een lager arbeidsongeschiktheidspercentage hebben geleid. Zo worden in tegenstelling tot de bestaande situatie ook inkomsten uit arbeid, die een kennelijk tijdelijk karakter hebben, geanticumuleerd.

Ad 1e

Gekozen is voor een anticumulatiegrens van 90% van de grondslag respectievelijk van 90% van 100/107,5 maal het WAO-dagloon om de volgende redenen:

1. In geval van samenloop van loon en WAO-uitkering wordt nu reeds in vele gevallen gemiddeld 90% van het dagloon aan loon en uitkering ontvangen, met name in de hierna genoemde gevallen:

a. Indien ten gevolge van de aanvaarding van passend werk de uitkeringsgerechtigde in een lagere arbeidsongeschiktheidsklasse wordt ingedeeld, leidt dit als gevolg van de marge van de arbeidsongeschiktheidsklassen in de bestaande situatie tot een totaal aan loon en uitkering samen van gemiddeld 90% van het dagloon.

Voorbeelden

Het dagloon is f 150. De betrokkene is volledig arbeidsongeschikt.

I. Hij aanvaardt passende arbeid tegen f 60 per dag en is dientengevolge nog voor 60% arbeidsongeschikt ($90/150 \times 100\%$). Hij wordt ingedeeld in de klasse van 55–65% en ontvangt voortaan 50% van zijn dagloon.

Zijn loon bedraagt 40% van dit dagloon, zodat hij in totaal 90% daarvan ontvangt.

II. Hij gaat f 70 verdienen en is nog voor 53 $\frac{1}{3}$ % arbeidsongeschikt ($80/150 \times 100\%$). Arbeidsongeschiktheidsklasse 45–55%. Uitkering 40% van het dagloon. Loon 46 $\frac{2}{3}$ % van het dagloon. Totaal 86 $\frac{2}{3}$ %.

III. De verdiensten zijn f 80. Betrokkene is voor 46 $\frac{2}{3}$ % arbeidsongeschikt ($70/150 \times 100\%$). Indeling in klasse 45–55%. Uitkering 40%. Loon 53 $\frac{1}{3}$ %. Totaal 93 $\frac{1}{3}$ %.

b. Ook indien artikel 44 van de WAO wordt toegepast, m.a.w. indien arbeid wordt aanvaard, waarvan niet vaststaat, dat de betrokkene in staat zal zijn de inkomsten daaruit duurzaam te verwerven wordt het van de uitkering uit te betalen deel op gelijke wijze berekend als bij definitieve indeling in een lagere klasse (zie hiervoor onder a). Dit heeft tot gevolg, dat in deze gevallen thans reeds eveneens gemiddeld aan loon en uitkering 90% van het dagloon wordt ontvangen.

In dat kader dient te worden opgemerkt dat bij toepassing van artikel 33 van de AAW dat percentage van geval tot geval kan verschillen. Dit houdt verband met het feit dat, anders dan bij de WAO, het bedrag van de grondslag veelal niet gelijk zal zijn aan het maatman-inkomen.

Zoals uit het voorbeeld in par. 2 onder 2.1 moge blijken dient aan de hand van het inkomen van een soortgelijke gezonde persoon de verdien capaciteit te worden afgemeten.

c. Ten slotte anticumuleren de bestaande artikelen 35 van de AAW en 46 van de WAO met betrekking tot de anticumulatie van WSW-loon en arbeidsongeschiktheidsuitkering ook bij de grens van 90%.

2. Een anticumulatiegrens van 90% lijkt het juiste midden te vormen tussen 80% (in geval van volledige uitkering) en 100% (bij volledige hervatting in de passende functie).

3. De huidige toepassingspraktijk van artikel 34 van de AAW in combinatie met artikel 45 van de WAO, die tot een feitelijke anticumulatiegrens van 100% leidt, berust op richtlijnen van de Federatie van Bedrijfsverenigingen en vindt zijn grond niet in de wet. Bovendien vormt de groep, ten aanzien van wie deze artikelen worden toegepast, een minderheid in het geheel van hen, bij wie samenloop van inkomsten uit arbeid in welke vorm dan ook met uitkering optreedt.

Ad 2e

Voor alle inkomsten uit arbeid – althans voor zover zij niet tot een lagere uitkering of tot een lagere uitbetaling van uitkering via artikel 33 van de

AAW of 44 van de WAO hebben geleid – wordt een gelijke anticumulatieregeling voorgesteld. Of het nu WSW-loon of ander loon betreft, of het nu inkomsten van bepaalde of van onbepaalde duur zijn, alles behoort gelijk te worden behandeld. Dit geldt met name ook voor inkomsten, die een kennelijk tijdelijk karakter hebben en tot nu toe van de toepassing van artikel 45 zijn uitgezonderd. Voorts heeft de Federatie van Bedrijfsverenigingen als haar oordeel uitgesproken, het redelijk te achten, dat eerst tot beperking van de arbeidsongeschiktheidsuitkering wordt overgegaan na een periode van twee maanden.

Het kabinet is van mening, dat een dergelijke situatie niet langer mag blijven voortbestaan en dus ook arbeidsinkomsten met kennelijk tijdelijk karakter in de anticumulatie dienen te worden betrokken.

§ 4. OVERGANGSMAATREGELEN

Zonder nadere voorziening zou voor diegenen, op wie bij het in werking treden van deze wet de huidige artikelen 34 en 35 van de AAW en/of 45 en 46 van de WAO toepassing vinden, afhankelijk van de situatie, een zekere terugval in inkomsten optreden. Op grond van het derde lid van de nieuwe artikelen 34 van de AAW en 45 van de WAO zal echter een beschikking worden getroffen, waarbij zal worden voorzien in een afbouwperiode.

Die afbouwregeling zal erop neerkomen dat moet worden afgebouwd het verschil tussen het bedrag aan arbeidsongeschiktheidsuitkering dat werd uitbetaald op de dag onmiddellijk voorafgaande aan de inwerkingtreding van betreffende beschikking en het bedrag van uitkering dat moet worden uitbetaald op de dag waarop bedoelde beschikking in werking treedt.

Dat verschil zal dan jaarlijks worden verminderd met een bedrag gelijk aan een zesde deel van vorenbedoeld verschil met dien verstande dat dit bedrag ten minste f 2,30 per dag moet bedragen, en ten hoogste f 4,60 per dag, te beginnen met ingang van de dag waarop die beschikking in werking treedt. Nog opgemerkt wordt dat ingeval het verschil bij inwerkingtreding van de beschikking lager is dan f 2,30, voor de afbouw uiteraard dat lagere bedrag in aanmerking moet worden genomen. Dit geldt eveneens voor gevallen waar het af te bouwen bedrag in het laatste jaar van de afbouwperiode lager is dan f 2,30.

§ 5. FINANCIËLE CONSEQUENTIES VAN DE VOORGESTELDE REGELING

In het wijzigingsontwerp is de werkwijze zoals deze in de praktijk met betrekking tot de artikelen 33 van de AAW en 44 van de WAO wordt gevolgd thans met zoveel woorden overgenomen. Financiële consequenties vloeien hieruit dan ook niet voort.

Het voorstel om de anticumulatiegrens in de artikelen 34 van de AAW en 45 van de WAO voor de anticumulatie met inkomsten uit arbeid in het vrije bedrijfs- of beroepsleven te stellen op 90% van de AAW-grondslag onderscheidenlijk van het WAO-dagloon levert structureel een besparing op van circa f 10 mln. per jaar. Hierbij moet worden aangetekend dat de relevante statistische informatie, op basis waarvan het financiële effect moet worden berekend, niet volledig is, zodat genoemd besparingsbedrag met de nodige onzekerheden is omgeven.

Dat voorstel geldt ook voor de gevallen waarin sprake is van samenloop van arbeidsongeschiktheidsuitkering met loon uit hoofde van een WSW-dienstbetrekking.

Ten opzichte van de huidige voor die gevallen geldende regeling treedt een besparing op op grond van een drietal effecten.

Ten eerste wordt bij de anticumulatie niet meer uitgegaan van het standaardloon van de betrokkene, maar van het werkelijk verdiende WSW-loon. Ten tweede zal de garantieregeling bij plaatsing in een hogere

loongroep komen te vervallen. Ten derde zal, indien het wetsontwerp tot afschaffing minimumdagloon WAO en herziening minimumdagloonbepalingen in de WW en de WWV (gedr. st. 17 647) tot wet wordt verheven, niet meer geanticumuleerd worden op basis van het minimumdagloon, maar op basis van het werkelijk door betrokkene in het vrije bedrijf verdiende loon met inachtneming van de daarin opgenomen overgangsregeling.

Voor de berekening van de financiële consequenties van bovenstaande wijzigingen ontbreken echter eveneens een aantal belangrijke gegevens. Noodgedwongen moesten bij de berekening een aantal veronderstellingen worden gemaakt, waardoor de uitkomsten met de nodige voorzichtigheid moeten worden gehanteerd. Tegen de achtergrond van het bovenstaande is de structurele besparing van het eerste en tweede effect geschat op circa f 40 mln.

Het effect van de afschaffing van het minimumdagloon in het kader van dit wetsontwerp zal structureel een besparing opleveren van circa f 10 mln.

Het totaal aan structurele besparingen ten gevolge van het voorliggende wetsontwerp zal dus circa f 60 mln. bedragen.

De totale besparingen die in 1983 uit de wijziging van de artikelen 34 en 35 van de AAW en 45 en 46 van de WAO en de op grond daarvan te nemen beschikking voortvloeien worden geraamd op circa f 15 mln.

§ 6. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

ARTIKEL I

Dit artikel betreft de in de AAW aan te brengen wijzigingen.

A. Artikel 33, eerste en tweede lid

Voor de toelichting op deze leden moge worden verwezen naar het algemeen deel van deze memorie.

Artikel 33, derde lid

Dit lid heeft materieel dezelfde inhoud als het bestaande tweede lid van dit artikel. De tekst is aangepast omdat toepassing van deze bepaling niet meer berust op een bevoegdheid van de bedrijfsvereniging.

Artikel 34, eerste lid

Voor de toelichting op dat lid moge worden verwezen naar paragraaf 3 van het algemeen deel van deze memorie.

Artikel 34, tweede lid

In het bestaande artikel 35, derde lid, wordt geregeld, dat de besparing aan AAW-uitkering, die optreedt als gevolg van de anticumulatie met WSW-loon, eens per kwartaal aan 's Rijks kas wordt afgedragen. Het voorgestelde tweede lid van artikel 34 strekt ertoe deze situatie te handhaven nu het WSW-loon onder de algemene anticumulatieregeling wordt gebracht.

Artikel 34, derde lid

Het voorgestelde derde lid van artikel 34 combineert hetgeen thans is geregeld in artikel 34, tweede lid, en artikel 35, tweede en vierde lid inzake de bevoegdheid van de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid tot het stellen van nadere en eventuele afwijkende regelen. Deze bevoegdheid houdt dus in deze combinatie zowel de mogelijkheid in tot het stellen van

nadere regelen ten aanzien van de anticumulatie van inkomsten uit het particuliere bedrijfs- en beroepsleven als met betrekking tot de samenloop met WSW-loon.

B. Zie par. 3 van het algemeen deel van deze memorie.

C. In artikel 41, vijfde en zesde lid, is de mogelijkheid opgenomen, om de arbeidsongeschiktheidsuitkering te doen betaalbaar stellen gecombineerd met invaliditeitsuitkering of pensioen uit anderen hoofde, hetzij door de bedrijfsvereniging, hetzij door het uitvoeringsorgaan, dat met betrekking tot die invaliditeitsuitkering of dat pensioen bevoegd is.

Voorgesteld wordt deze gecombineerde betaalbaarstelling ook mogelijk te maken voor arbeidsongeschiktheidsuitkering en WSW-loon. Hetzelfde geldt voor de combinatie van arbeidsongeschiktheidsuitkering met een uitkering ingevolge het Koninklijk besluit van 13 juli 1981, Stb. 472, inzake vrijwillige vervroegde uittreding sociale werkvoorziening. Hierdoor zullen de nodige complicaties, die bij samenloop met een WSW-loon kunnen optreden (met name fiscaal-technische), kunnen worden vermeden. Ter realisering van het vorenstaande, is ambtelijk overleg gaande.

D. Deze wijziging van artikel 53, tweede lid, vloeit voort uit de omstandigheid dat in de voorgestelde opzet artikel 35 vervalt.

E. Artikel 64 schrijft voor in welke gevallen de bedrijfsvereniging het advies dient te vragen van de GMD.

Artikel 34 komt in deze opsomming voor, doch artikel 35 niet.

In de voorgestelde regeling worden de artikelen 34 en 35 echter gecombineerd tot een nieuw artikel 34. Ten einde de situatie te handhaven, dat met betrekking tot de aanpassing van het bestaande artikel 35 niet het advies van de GMD behoeft te worden gevraagd, is aan het tweede lid van artikel 64 een nieuw onderdeel f toegevoegd.

F. Deze wijziging is een gevolg van de omstandigheid, dat de thans in artikel 35, derde lid, neergelegde materie in het ontwerp van wet is overgebracht naar artikel 34, tweede lid.

ARTIKEL II

Dit artikel betreft de in de WAO aan te brengen wijzigingen.

A. Artikel 44, eerste en tweede lid

Voor de toelichting op deze leden moge worden verwezen naar paragraaf 3 van het algemeen deel van deze memorie.

Artikel 44, derde lid

Zie de toelichting bij artikel I, onderdeel A, artikel 33, derde lid.

Artikel 45, eerste lid

Voor de toelichting op dit lid moge worden verwezen naar paragraaf 3 van het algemeen deel van deze memorie.

Artikel 45, tweede lid

Zie de toelichting bij artikel I, onderdeel A, artikel 34, tweede lid, met dien verstande dat voor AAW dient te worden gelezen WAO en voor artikel 35, onderscheidenlijk 34 artikel 46, onderscheidenlijk 45.

Artikel 45, derde lid

Zie de toelichting bij artikel I, onderdeel A, artikel 34, derde lid, met dien verstande, dat voor artikel 34 dient te worden gelezen artikel 45 en voor artikel 35 artikel 46.

B. Zie par. 3 van het algemeen deel van deze memorie.

C. Zie de toelichting bij artikel I, onderdeel C, met dien verstande dat voor artikel 41 dient te worden gelezen artikel 50.

D. Deze wijzigingen van artikel 59b, vloeien voort uit de omstandigheid, dat in de voorgestelde opzet artikel 46 vervalt en de in dit artikel bedoelde breuk is overgebracht naar artikel 45, eerste lid.

E. Zie toelichting bij artikel I, onderdeel E met dien verstande, dat onderscheidenlijk voor 34, 35, 64 en f dient te worden gelezen 45, 46, 71 en e.

De Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
L. de Graaf